

Posudek oponentky bakalářské práce
Fakulta: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Ústav: Ústav Dálného východu
Obor studia: sinologie
Studentka: Bc. Markéta Michaláková
Název bakalářské práce: Postoj konzervativců v KS Číny k protestům na náměstí Tiananmen v roce 1989

Studentka se ve své práci zabývá protesty na náměstí Tiananmen v období od dubna do června 1989 interpretovanými z pohledu konzervativců v KS Číny a dále roztržkou ve straně mezi představiteli reformního a konzervativního křídla v témže období. Analýzu názorů a rozhodnutí zakládá na rozboru dokumentů zachycujících dění v nejužším vedení komunistické strany, sebraných v knize The Tiananmen Papers. Práce zároveň obsahuje historický úvod, shrnutí politického vývoje Číny od roku 1949 do roku 1989.

Na práci oceňuji metodologický postup. Autorka v úvodu práce popisuje možné přístupy ke studiu daného období a jejich interpretační rámce, nakonec uvádí své rozhodnutí věnovat se analýze událostí z pohledu tzv. elitní politiky a teorie frakcí. K tomu volí odpovídající pramen výzkumu, tedy knihu The Tiananmen Papers v anglické verzi a Zhongguo liusi zhenxiang v čínské verzi. Pracuje i s bahatou sekundární literaturou.

Po úvodním shrnutí vnitropolitického vývoje Číny od roku 1949 do roku 1989 následuje hlavní část práce, ve které podrobně popisuje dění v nejvyšším vedení KS Číny na pozadí studentských demonstrací. V této části ukazuje, jak funguje teorie frakcí. Popisuje teoretické rozdíly v přístupu k dané situaci v rámci jednotlivých frakcí, jejich rozdělení, křehkost a schopnost se přeskupit. (To vše na konkrétních příkladech, například případ Wan Liho, který byl nucen opustit proreformní pozice a přidat se ke konzervativcům.) Velmi přehledně autorka také popsala fungování skupiny "osmi stařešinů" v čele s Deng Xiaopingem, kteří, ačkoli stáli mimo ústavní instituce, disponovali zásadním vlivem na chod událostí. Neopomněla v této souvislosti do kontextu zasadit de facto protiústavní dosazení Jiang Zemina na post generálního tajemníka. Za důležité považují také to, že se autorka dotkla i otázky oficiálního jazyka čínské státní moci. Na příkladech pojmenování studentských demonstrací ukázala, nakolik je forma vyjadřování zásadní pro čínský politický systém a následně pak i pro pochopení jeho procesů.

Součástí práce jsou i zdařilé překlady z čínského jazyka. Avšak zatímco překlady jednotlivých pojmů či slovních spojení konkrétních jevů či událostí jsou na místě (např. str. 57), překlady o délce jedné věty, které autorka do textu poměrně často vsouvá, se pro rozpoznání plynulosti a přesnosti překladu jeví jako příliš krátké. Často se také překládané pasáže obsahově překrývají.

Práce je mnohostranným rozbohem vrcholné fáze konfliktu mezi reformním a konzervativním křídlem v rámci nejvyššího vedení čínské KS v roce 1989. Autorka přehledně a logicky vykresluje obraz konzervativního vítězství ve straně, jejich způsob argumentace, roli armády a jednotlivých hlavních aktérů. Zmiňuje i situaci v médiích. Za významnější nedostatek práce považují autorčino opomenutí zmínit vztah mezi studentskými protesty roku 1989 a Kulturní revolucí, jaký vliv měla zkušenost Kulturní revoluce na rozhodování konzervativců v rámci KS.

Práce splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Práce je metodologicky ukotvena a autorka kvalitně pracuje s prameny, které v našem akademickém prostředí zpracovány nejsou. Navrhuji hodnocení výborné.

V Praze, 2.9. 2016
Mgr. Jitka Černošová

